

# Spis treści

|                                                                                                                          | Str.      | Nb.      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|----------|
| Przedmowa do dwunastego wydania .....                                                                                    | V         |          |
| Wykaz skrótów .....                                                                                                      | XIX       |          |
| Wykaz literatury .....                                                                                                   | XXIII     |          |
| <b>Rozdział I. Istota i rozwój postępowania administracyjnego .....</b>                                                  | <b>1</b>  | <b>1</b> |
| § 1. Postępowanie administracyjne na tle innych dziedzin prawa .....                                                     | 1         | 1        |
| § 2. Rozwój postępowania administracyjnego .....                                                                         | 4         | 5        |
| § 3. Standardy europejskie w polskim prawie o postępowaniu<br>administracyjnym .....                                     | 8         | 7a       |
| <b>Rozdział II. Zagadnienia ogólne .....</b>                                                                             | <b>12</b> | <b>8</b> |
| § 4. Zakres obowiązywania KPA .....                                                                                      | 12        | 8        |
| I. Postępowania regulowane przez KPA .....                                                                               | 12        | 8        |
| II. Ogólne postępowanie administracyjne .....                                                                            | 12        | 9        |
| III. Inne postępowania regulowane przez KPA .....                                                                        | 17        | 14       |
| 1. Wydawanie zaświadczeń .....                                                                                           | 17        | 14       |
| 2. Sprawy skarg i wniosków .....                                                                                         | 17        | 15       |
| § 5. Zasady ogólne .....                                                                                                 | 18        | 16       |
| I. Założenia postępowania ogólnego .....                                                                                 | 18        | 16       |
| II. Pojęcie zasad ogólnych .....                                                                                         | 20        | 17       |
| III. Omówienie zasad ogólnych .....                                                                                      | 21        | 18       |
| 1. Zasada praworządności .....                                                                                           | 21        | 18       |
| 2. Zasada prawdy obiektywnej .....                                                                                       | 23        | 20       |
| 3. Zasada oficjalności .....                                                                                             | 23        | 21       |
| 4. Zasada czuwania przez organ administracji nad interesem<br>strony i innych osób biorących udział w postępowaniu ..... | 24        | 22       |
| 5. Zasada czynnego udziału stron w postępowaniu .....                                                                    | 25        | 23       |
| 6. Zasada pisemności .....                                                                                               | 26        | 24       |
| 7. Zasada dwuinstancyjności .....                                                                                        | 26        | 25       |
| 8. Zasada sądowej kontroli legalności decyzji<br>administracyjnych .....                                                 | 27        | 26       |
| 9. Zasada trwałości decyzji administracyjnej .....                                                                       | 27        | 27       |
| 10. Zasada szybkości postępowania .....                                                                                  | 29        | 28       |
| 11. Zasada nakłaniania do ugody .....                                                                                    | 30        | 29       |
| 12. Zasada przekonywania .....                                                                                           | 30        | 30       |
| 13. Zasada pogłębiania zaufania obywateli .....                                                                          | 30        | 31       |
| 14. Zasada uwzględniania interesu społecznego i słusznego<br>interesu obywateli .....                                    | 32        | 32       |

|                                                                                                     | Str. | Nb. |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|------|-----|
| <b>Rozdział III. Podmioty orzekające</b> .....                                                      | 34   | 34  |
| § 6. Organy administracji.....                                                                      | 34   | 34  |
| I. Pojęcie organu administracji w KPA .....                                                         | 34   | 34  |
| II. Organy wyższego stopnia i organy naczelne .....                                                 | 36   | 35  |
| § 7. Właściwość organów administracji.....                                                          | 38   | 37  |
| I. Pojęcie właściwości .....                                                                        | 38   | 37  |
| 1. Właściwość rzeczowa .....                                                                        | 39   | 38  |
| 2. Właściwość instancyjna .....                                                                     | 40   | 38  |
| 3. Właściwość miejscowa .....                                                                       | 42   | 39  |
| II. Powierzenie wykonywania kompetencji.....                                                        | 42   | 40  |
| III. Skutki naruszenia przepisów o właściwości .....                                                | 43   | 41  |
| IV. Spory o właściwość.....                                                                         | 44   | 42  |
| 1. Spory między organami administracji (w tym między organami samorządu terytorialnego).....        | 45   | 42a |
| 2. Spory między organami administracji rządowej a organami jednostek samorządu terytorialnego ..... | 47   | 42b |
| § 8. Wyłączenie pracownika oraz organu od udziału w postępowaniu .....                              | 47   | 43  |
| I. Wyłączenie pracownika .....                                                                      | 48   | 44  |
| II. Wyłączenie organu administracji.....                                                            | 49   | 47  |
| <b>Rozdział IV. Strona i podmioty na prawach strony</b> .....                                       | 51   | 48  |
| § 9. Strona w postępowaniu administracyjnym .....                                                   | 51   | 48  |
| § 10. Podmioty na prawach strony.....                                                               | 61   | 59  |
| I. Organizacja społeczna.....                                                                       | 61   | 59  |
| II. Prokurator .....                                                                                | 64   | 61  |
| III. Rzecznik Praw Obywatelskich .....                                                              | 67   | 64  |
| IV. Rzecznik Praw Dziecka .....                                                                     | 67   | 64a |
| V. Inne podmioty działające na prawach strony.....                                                  | 68   | 65  |
| <b>Rozdział V. Doręczenia, wezwania i terminy</b> .....                                             | 69   | 66  |
| § 11. Doręczenia.....                                                                               | 69   | 66  |
| § 12. Wezwania .....                                                                                | 72   | 68  |
| § 13. Terminy .....                                                                                 | 73   | 69  |
| I. Uwagi wprowadzające .....                                                                        | 74   | 69  |
| II. Rodzaje terminów .....                                                                          | 75   | 70  |
| III. Przywrócenie terminu .....                                                                     | 77   | 72  |
| IV. Obliczanie terminów .....                                                                       | 78   | 73  |
| V. Zachowanie terminu.....                                                                          | 79   | 74  |
| VI. Terminy załatwiania spraw administracyjnych.....                                                | 80   | 75  |
| VII. Legalne wydłużenie terminów załatwiania spraw .....                                            | 81   | 78  |
| VIII. Milczenie administracji (bezczynność administracji).....                                      | 82   | 79  |
| <b>Rozdział VI. Wszczęcie postępowania</b> .....                                                    | 86   | 84  |
| § 14. Wszczęcie postępowania .....                                                                  | 86   | 84  |
| § 15. Protokoły i adnotacje.....                                                                    | 94   | 90  |

|                                                                        | Str.       | Nb.        |
|------------------------------------------------------------------------|------------|------------|
| I. Uwagi wprowadzające .....                                           | 94         | 90         |
| II. Protokoły .....                                                    | 95         | 91         |
| III. Adnotacje .....                                                   | 96         | 93         |
| § 16. Udostępnianie akt .....                                          | 97         | 94         |
| I. Jawność .....                                                       | 97         | 94         |
| 1. Jawność zewnętrzna .....                                            | 97         | 94         |
| 2. Jawność wewnętrzna .....                                            | 98         | 94         |
| II. Uprawnienia strony wynikające z zasady jawności postępowania ..... | 98         | 95         |
| III. Ograniczenia jawności .....                                       | 99         | 96         |
| 1. Ograniczenia podmiotowe .....                                       | 99         | 96         |
| 2. Ograniczenia przedmiotowe .....                                     | 100        | 97         |
| IV. Prawne zabezpieczenia udostępniania akt .....                      | 100        | 98         |
| § 17. Formy postępowania wyjaśniającego .....                          | 101        | 99         |
| I. Postępowanie gabinetowe .....                                       | 101        | 99         |
| II. Rozprawa .....                                                     | 102        | 100        |
| 1. Obligatoryjność i fakultatywność rozprawy .....                     | 102        | 100        |
| 2. Czynności poprzedzające rozprawę .....                              | 105        | 102        |
| 3. Część wstępna rozprawy .....                                        | 106        | 103        |
| 4. Część właściwa rozprawy .....                                       | 106        | 104        |
| § 18. Postępowanie dowodowe .....                                      | 107        | 105        |
| I. Dowody .....                                                        | 107        | 105        |
| II. Uprawdopodobnienie .....                                           | 109        | 106        |
| III. Domniemanie w postępowaniu dowodowym .....                        | 110        | 107        |
| IV. Rodzaje środków dowodowych .....                                   | 112        | 108        |
| V. Dowód z dokumentów .....                                            | 114        | 110        |
| VI. Dowód z zeznań świadków .....                                      | 116        | 113        |
| VII. Dowód z opinii biegłego .....                                     | 118        | 115        |
| VIII. Oględziny .....                                                  | 119        | 116        |
| IX. Przesłuchanie stron .....                                          | 120        | 117        |
| X. Zasady postępowania dowodowego .....                                | 121        | 118        |
| 1. Zasada swobodnej oceny dowodów .....                                | 122        | 119        |
| 2. Ciężar dowodu .....                                                 | 123        | 120        |
| 3. Jawność wobec strony .....                                          | 126        | 122        |
| 4. Bezpośredniość .....                                                | 127        | 123        |
| 5. Koncentracja materiału dowodowego .....                             | 128        | 127        |
| XI. Udział strony w postępowaniu dowodowym .....                       | 129        | 128        |
| XII. Skutki uchybień w postępowaniu dowodowym .....                    | 131        | 130        |
| <b>Rozdział VII. Przerwanie toku postępowania .....</b>                | <b>133</b> | <b>131</b> |
| § 19. Zawieszenie postępowania .....                                   | 133        | 131        |
| I. Obligatoryjne zawieszenie postępowania .....                        | 133        | 131        |
| II. Fakultatywne zawieszenie postępowania .....                        | 136        | 135        |
| III. Forma zawieszenia postępowania .....                              | 137        | 136        |
| IV. Skutki prawne zawieszenia postępowania .....                       | 137        | 137        |
| V. Podjęcie zawieszonego postępowania .....                            | 138        | 138        |
| § 20. Umorzenie postępowania .....                                     | 138        | 139        |
| I. Obligatoryjne umorzenie postępowania .....                          | 139        | 139        |
| II. Fakultatywne umorzenie postępowania .....                          | 140        | 140        |

|                                                                                                              | Str.       | Nb.        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|------------|
| III. Forma umorzenia postępowania .....                                                                      | 141        | 141        |
| IV. Stadia, w których postępowanie można umorzyć .....                                                       | 141        | 141a       |
| <b>Rozdział VIII. Rozstrzygnięcia w postępowaniu administracyjnym .....</b>                                  | <b>142</b> | <b>142</b> |
| § 21. Decyzja .....                                                                                          | 142        | 142        |
| I. Pojęcie i istota decyzji .....                                                                            | 142        | 142        |
| II. Klasyfikacja decyzji .....                                                                               | 146        | 145        |
| 1. Decyzje deklaratoryjne i konstytutywne .....                                                              | 146        | 145        |
| 2. Decyzje stanowcze (definitywne) i tymczasowe<br>(prowizoryczne) .....                                     | 147        | 146        |
| 3. Decyzje pozytywne i negatywne .....                                                                       | 147        | 147        |
| 4. Decyzje dochodzące do skutku niezależnie od woli adresata<br>lub wskutek wniosku strony .....             | 148        | 148        |
| 5. Decyzje swobodne i tzw. związane .....                                                                    | 148        | 149        |
| 6. Decyzje ostateczne i nieostateczne .....                                                                  | 148        | 150        |
| III. Treść decyzji .....                                                                                     | 149        | 151        |
| 1. Oznaczenie organu administracji publicznej .....                                                          | 149        | 152        |
| 2. Data wydania .....                                                                                        | 150        | 153        |
| 3. Oznaczenie strony (lub stron) – adresatów decyzji .....                                                   | 150        | 154        |
| 4. Osnowa – treść rozstrzygnięcia sprawy będącej przedmio-<br>tem postępowania administracyjnego .....       | 150        | 155        |
| 5. Powołanie podstawy prawnej .....                                                                          | 151        | 156        |
| 6. Uzasadnienie faktyczne i prawne .....                                                                     | 153        | 157        |
| 7. Pouczenie o przysługujących środkach prawnych .....                                                       | 156        | 160        |
| 8. Podpis z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska<br>służbowego osoby uprawnionej do wydania decyzji ..... | 157        | 161        |
| 9. Inne składniki .....                                                                                      | 159        | 163        |
| IV. Konstrukcje decyzji w orzecznictwie NSA i SN .....                                                       | 160        | 164        |
| V. Zajęcie stanowiska przez inny organ przy wydawaniu decyzji<br>przez organ właściwy .....                  | 161        | 165        |
| VI. Rygor natychmiastowej wykonalności .....                                                                 | 162        | 166        |
| VII. Pisemna (ustna) forma decyzji .....                                                                     | 164        | 167        |
| VIII. Związanie organu wydaną decyzją .....                                                                  | 164        | 168        |
| IX. Wadliwość decyzji .....                                                                                  | 165        | 169        |
| § 22. Postanowienie .....                                                                                    | 167        | 172        |
| I. Istota i pojęcie postanowienia .....                                                                      | 167        | 172        |
| II. Klasyfikacja postanowień .....                                                                           | 168        | 173        |
| III. Treść postanowienia .....                                                                               | 169        | 174        |
| IV. Różnice między postanowieniem a decyzją .....                                                            | 170        | 176        |
| § 23. Ugoda administracyjna .....                                                                            | 171        | 177        |
| I. Uwagi wprowadzające .....                                                                                 | 171        | 177        |
| II. Przesłanki dopuszczalności zawarcia ugody .....                                                          | 172        | 178        |
| III. Podmioty ugody, inicjatywa zawarcia ugody, fazy postępowania<br>i termin zawarcia ugody .....           | 173        | 179        |
| IV. Forma i treść ugody .....                                                                                | 174        | 181        |
| V. Zatwierdzenie ugody i odmowa zatwierdzenia ugody .....                                                    | 175        | 182        |

|                                                                                                                             | Str. | Nb. |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|-----|
| VI. Skutki prawne odmowy zatwierdzenia ugody oraz zatwierdzenia ugody.....                                                  | 176  | 184 |
| <b>Rozdział IX. Kontrola prawidłowości decyzji i postanowień w administracyjnym toku instancji.....</b>                     | 179  | 185 |
| § 24. Założenia kontroli instancyjnej.....                                                                                  | 179  | 185 |
| I. Środki prawne w postępowaniu administracyjnym. Uwagi wprowadzające.....                                                  | 179  | 185 |
| II. Administracyjny tok instancji.....                                                                                      | 181  | 186 |
| § 25. Środki prawne.....                                                                                                    | 182  | 188 |
| I. Odwołanie od decyzji.....                                                                                                | 182  | 188 |
| II. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ten sam organ.....                                                          | 185  | 192 |
| III. Zażalenie na postanowienie.....                                                                                        | 187  | 193 |
| § 26. Postępowanie odwoławcze.....                                                                                          | 188  | 195 |
| I. Postępowanie odwoławcze przed organem I instancji.....                                                                   | 188  | 195 |
| II. Postępowanie odwoławcze przed organem II instancji.....                                                                 | 191  | 197 |
| III. Cofnięcie odwołania.....                                                                                               | 196  | 200 |
| IV. Rozstrzygnięcia organu II instancji.....                                                                                | 198  | 201 |
| 1. Decyzja o utrzymaniu w mocy zaskarżonej decyzji (art. 138 § 1 pkt 1 KPA).....                                            | 198  | 202 |
| 2. Decyzja reformatoryjna.....                                                                                              | 199  | 203 |
| 3. Decyzja o uchyleniu zaskarżonej decyzji i umorzeniu postępowania przed organem I instancji (art. 138 § 1 pkt 2 KPA)..... | 201  | 204 |
| 4. Decyzja o uchyleniu zaskarżonej decyzji bez żadnych dalszych rozstrzygnięć (art. 138 § 1 pkt 2 KPA).....                 | 203  | 205 |
| 5. Decyzja o umorzeniu postępowania odwoławczego (art. 138 § 1 pkt 3 KPA).....                                              | 204  | 206 |
| 6. Decyzja kasacyjna (art. 138 § 2 KPA).....                                                                                | 205  | 207 |
| V. <i>Reformatio in peius</i> w postępowaniu odwoławczym.....                                                               | 208  | 208 |
| <b>Rozdział X. Weryfikacja decyzji ostatecznych.....</b>                                                                    | 212  | 211 |
| § 27. Zagadnienia wstępne.....                                                                                              | 212  | 211 |
| § 28. Wznowienie postępowania.....                                                                                          | 214  | 214 |
| I. Przestępstwo pierwsza.....                                                                                               | 215  | 215 |
| II. Przestępstwo druga.....                                                                                                 | 215  | 216 |
| III. Przestępstwo trzecia.....                                                                                              | 216  | 217 |
| IV. Przestępstwo czwarta.....                                                                                               | 217  | 218 |
| V. Przestępstwo piąta.....                                                                                                  | 218  | 219 |
| VI. Przestępstwo szósta.....                                                                                                | 218  | 220 |
| VII. Przestępstwo siódma.....                                                                                               | 218  | 221 |
| VIII. Przestępstwo ósma.....                                                                                                | 219  | 222 |
| § 29. Uchylenie lub zmiana decyzji ostatecznej na podstawie art. 154 i 155 KPA.....                                         | 224  | 226 |
| § 30. Stwierdzenie nieważności decyzji.....                                                                                 | 226  | 228 |
| I. Przestępstwo pierwsza.....                                                                                               | 226  | 229 |
| II. Przestępstwo druga.....                                                                                                 | 227  | 230 |
| III. Przestępstwo trzecia.....                                                                                              | 229  | 232 |

|                                                                                                                      | Str.       | Nb.        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|------------|
| IV. Przesłanka czwarta .....                                                                                         | 229        | 233        |
| V. Przesłanka piąta .....                                                                                            | 230        | 234        |
| VI. Przesłanka szósta .....                                                                                          | 231        | 235        |
| VII. Przesłanka siódma .....                                                                                         | 231        | 236        |
| § 31. Inne przypadki uchylecia lub zmiany decyzji ostatecznych .....                                                 | 234        | 242        |
| I. Uchylecie lub zmiana decyzji ostatecznej, na mocy której strona<br>nabyła prawo bez zgody strony .....            | 234        | 242        |
| II. Zmiana, uchylecie i stwierdzenie wygaśnięcia decyzji na podsta-<br>wie przepisów pozakodeksowych .....           | 237        | 243        |
| <b>Rozdział XI. Uprawnienia prokuratora i Rzecznika Praw Obywatelskich<br/>w postępowaniu administracyjnym .....</b> | <b>239</b> | <b>244</b> |
| § 32. Uprawnienia prokuratora .....                                                                                  | 239        | 244        |
| § 33. Uprawnienia Rzecznika Praw Obywatelskich .....                                                                 | 242        | 248        |
| <b>Rozdział XII. Opłaty i koszty postępowania .....</b>                                                              | <b>243</b> | <b>249</b> |
| § 34. Zasady wnoszenia należności przez stronę .....                                                                 | 243        | 249        |
| I. Opłaty .....                                                                                                      | 243        | 249        |
| II. Koszty postępowania .....                                                                                        | 245        | 250        |
| III. Inne należności .....                                                                                           | 247        | 251        |
| <b>Rozdział XIII. Postępowania uproszczone .....</b>                                                                 | <b>249</b> | <b>253</b> |
| § 35. Wydawanie zaświadczeń .....                                                                                    | 249        | 253        |
| I. Pojęcie zaświadczenia .....                                                                                       | 249        | 253        |
| II. Zakres podmiotowy .....                                                                                          | 250        | 253        |
| III. Tryb wydawania .....                                                                                            | 251        | 254        |
| § 36. Skargi i wnioski .....                                                                                         | 254        | 255        |
| I. Zagadnienia ogólne .....                                                                                          | 254        | 255        |
| II. Skargi .....                                                                                                     | 258        | 258        |
| III. Wnioski .....                                                                                                   | 260        | 259        |
| <b>Rozdział XIV. Postępowanie podatkowe .....</b>                                                                    | <b>261</b> | <b>260</b> |
| § 37. Regulacja postępowania podatkowego .....                                                                       | 261        | 260        |
| § 38. Organy orzekające .....                                                                                        | 266        | 268        |
| § 39. Zasady ogólne .....                                                                                            | 270        | 278        |
| § 40. Wyłączenie pracownika organu podatkowego oraz organu .....                                                     | 277        | 291        |
| § 41. Strona w postępowaniu podatkowym .....                                                                         | 280        | 302        |
| § 42. Podmioty na prawach strony w postępowaniu podatkowym .....                                                     | 285        | 309a       |
| § 43. Załatwianie spraw .....                                                                                        | 286        | 310        |
| § 44. Doręczenia .....                                                                                               | 288        | 314        |
| § 45. Wezwania .....                                                                                                 | 291        | 318        |
| § 46. Przywrócenie terminu .....                                                                                     | 292        | 321        |
| § 47. Wszczęcie postępowania .....                                                                                   | 293        | 322        |
| § 48. Protokoły i adnotacje .....                                                                                    | 298        | 327        |
| § 49. Udostępnienie akt .....                                                                                        | 298        | 328        |

|                                                                                                                                                                                  | Str.       | Nb.        |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|------------|
| § 50. Dowody .....                                                                                                                                                               | 299        | 330        |
| I. Dowody .....                                                                                                                                                                  | 299        | 330        |
| II. Dowody o szczególnym charakterze .....                                                                                                                                       | 302        | 333        |
| III. Pozostałe dowody .....                                                                                                                                                      | 305        | 337        |
| § 51. Rozprawa .....                                                                                                                                                             | 307        | 340a       |
| § 52. Zawieszenie postępowania .....                                                                                                                                             | 309        | 341        |
| § 53. Decyzje .....                                                                                                                                                              | 312        | 346        |
| § 54. Postanowienia .....                                                                                                                                                        | 314        | 353        |
| § 55. Odwołanie .....                                                                                                                                                            | 315        | 354        |
| § 56. Zażalenia .....                                                                                                                                                            | 321        | 366        |
| § 57. Wznowienie postępowania .....                                                                                                                                              | 321        | 368        |
| § 58. Stwierdzenie nieważności .....                                                                                                                                             | 322        | 370        |
| § 59. Uchylenie lub zmiana decyzji ostatecznych .....                                                                                                                            | 323        | 372        |
| § 60. Wygaśnięcie decyzji .....                                                                                                                                                  | 325        | 376        |
| § 61. Odpowiedzialność odszkodowawcza .....                                                                                                                                      | 326        | 378        |
| § 62. Kary porządkowe .....                                                                                                                                                      | 326        | 381        |
| § 63. Koszty postępowania .....                                                                                                                                                  | 328        | 385        |
| <b>Rozdział XV. Postępowanie egzekucyjne w administracji .....</b>                                                                                                               | <b>330</b> | <b>387</b> |
| § 64. Regulacja egzekucji administracyjnej .....                                                                                                                                 | 330        | 387        |
| I. Zarys rozwoju regulacji prawnej .....                                                                                                                                         | 330        | 387        |
| II. Zakres regulacji .....                                                                                                                                                       | 334        | 388        |
| III. Podmioty postępowania egzekucyjnego .....                                                                                                                                   | 339        | 390        |
| 1. Organ egzekucyjny .....                                                                                                                                                       | 339        | 390        |
| 2. Wierzyciel .....                                                                                                                                                              | 342        | 395        |
| 3. Zobowiązany .....                                                                                                                                                             | 343        | 396        |
| 4. Prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich, organizacja<br>społeczna .....                                                                                                       | 344        | 397        |
| 5. Uczestnicy postępowania .....                                                                                                                                                 | 344        | 398        |
| § 65. Środki egzekucyjne .....                                                                                                                                                   | 346        | 399        |
| I. Założenia ogólne .....                                                                                                                                                        | 346        | 399        |
| II. Środki egzekucyjne obowiązków o charakterze pieniężnym .....                                                                                                                 | 347        | 400        |
| 1. Egzekucja z pieniędzy .....                                                                                                                                                   | 347        | 401        |
| 2. Egzekucja z wynagrodzenia za pracę .....                                                                                                                                      | 348        | 402        |
| 3. Egzekucja ze świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego<br>i ubezpieczenia społecznego oraz renty socjalnej .....                                                                  | 349        | 403        |
| 4. Egzekucja z rachunków bankowych .....                                                                                                                                         | 349        | 404        |
| 5. Egzekucja z innych wierzytelności pieniężnych .....                                                                                                                           | 351        | 405        |
| 6. Egzekucja z praw z instrumentów finansowych zapisanych<br>na rachunkach papierów wartościowych lub innych rachun-<br>kach oraz z wierzytelności z rachunków pieniężnych ..... | 351        | 406        |
| 7. Egzekucja z papierów wartościowych niezapisanych<br>na rachunkach papierów wartościowych .....                                                                                | 352        | 407        |
| 8. Egzekucja z weksła .....                                                                                                                                                      | 353        | 408        |
| 9. Egzekucja z autorskich praw majątkowych i praw pokrew-<br>nych oraz z praw własności przemysłowej .....                                                                       | 354        | 409        |

|                                                                                                                  | Str. | Nb.  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------|
| 10. Egzekucja z udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością.....                                           | 355  | 410  |
| 11. Egzekucja z pozostałych praw majątkowych.....                                                                | 356  | 411  |
| 12. Egzekucja z ruchomości.....                                                                                  | 356  | 412  |
| 13. Egzekucja z nieruchomości.....                                                                               | 357  | 413  |
| 14. Szczególne zasady egzekucji należności pieniężnych.....                                                      | 359  | 414  |
| III. Egzekucja obowiązków o charakterze niepieniężnym.....                                                       | 361  | 415  |
| 1. Grzywna w celu przymuszenia.....                                                                              | 361  | 416  |
| 2. Wykonanie zastępcze.....                                                                                      | 362  | 417  |
| 3. Odebranie rzeczy ruchomej.....                                                                                | 363  | 418  |
| 4. Odebranie nieruchomości, opróżnienie lokali i innych pomieszczeń.....                                         | 364  | 419  |
| 5. Przymus bezpośredni.....                                                                                      | 366  | 420  |
| § 66. Postępowanie zabezpieczające.....                                                                          | 366  | 421  |
| § 67. Tok postępowania egzekucyjnego.....                                                                        | 369  | 422  |
| I. Zasady postępowania egzekucyjnego.....                                                                        | 369  | 422  |
| 1. Zasada obligatoryjnego podejmowania egzekucji.....                                                            | 370  | 422a |
| 2. Zasada legalności.....                                                                                        | 371  | 422b |
| 3. Zasada stosowania najłagodniejszego środka egzekucyjnego.....                                                 | 371  | 422b |
| 4. Zasada niedopuszczalności stosowania środków egzekucyjnych, gdy odpadła podstawa prowadzenia egzekucji.....   | 371  | 422d |
| 5. Zasada poszanowania minimum egzystencji.....                                                                  | 372  | 422e |
| 6. Zasada zagrożenia.....                                                                                        | 372  | 422f |
| 7. Zasada niezależności postępowania egzekucyjnego.....                                                          | 372  | 422g |
| 8. Zasada prawdy obiektywnej.....                                                                                | 373  | 422h |
| II. Wszczęcie postępowania egzekucyjnego.....                                                                    | 373  | 423  |
| III. Zbieg egzekucji.....                                                                                        | 377  | 425  |
| IV. Zawieszenie i umorzenie postępowania egzekucyjnego.....                                                      | 378  | 426  |
| V. Postępowania uproszczone.....                                                                                 | 382  | 427  |
| VI. Środki prawne w postępowaniu egzekucyjnym.....                                                               | 383  | 428  |
| 1. Zarzuty.....                                                                                                  | 384  | 429  |
| 2. Zażalenie.....                                                                                                | 386  | 433  |
| 3. Skarga na czynności egzekucyjne.....                                                                          | 386  | 434  |
| 4. Wniosek o wyłączenie spod egzekucji.....                                                                      | 387  | 435  |
| 5. Żądanie zmiany lub uchylecia postanowienia w trybie przepisów KPA.....                                        | 387  | 436  |
| VII. Środki nadzoru w postępowaniu egzekucyjnym.....                                                             | 389  | 437  |
| VIII. Koszty postępowania egzekucyjnego.....                                                                     | 390  | 438  |
| IX. Udzielanie pomocy obcemu państwu oraz korzystanie z jego pomocy przy dochodzeniu należności pieniężnych..... | 392  | 439  |

## **Rozdział XVI. Pozycja prawna sądów administracyjnych i postępowanie przed sądami administracyjnymi.....**

|                                                                   |     |     |
|-------------------------------------------------------------------|-----|-----|
| § 68. Pozycja prawna sądów administracyjnych.....                 | 396 | 440 |
| I. Podstawy prawne działania sądów administracyjnych.....         | 396 | 440 |
| II. Organizacja sądownictwa administracyjnego – uwagi ogólne..... | 399 | 441 |
| III. Organizacja wojewódzkich sądów administracyjnych.....        | 401 | 447 |

|                                                                                | Str. | Nb. |
|--------------------------------------------------------------------------------|------|-----|
| IV. Organizacja Naczelnego Sądu Administracyjnego.....                         | 403  | 451 |
| V. Zakres właściwości sądów administracyjnych.....                             | 405  | 453 |
| VI. Zakres właściwości Naczelnego Sądu Administracyjnego.....                  | 408  | 455 |
| § 69. Postępowanie przed sądami administracyjnymi.....                         | 409  | 456 |
| I. Podstawowe zasady postępowania przed sądami administracyjnymi.....          | 409  | 456 |
| 1. Zasada prawa do sądu.....                                                   | 409  | 456 |
| 2. Zasada dwuinstancyjności.....                                               | 409  | 457 |
| 3. Zasada legalności.....                                                      | 410  | 458 |
| 4. Zasada informowania (zasada udzielania pomocy prawnej stronom).....         | 411  | 459 |
| 5. Zasada jawności.....                                                        | 411  | 460 |
| 6. Zasada ekonomii procesowej.....                                             | 412  | 461 |
| II. Sąd administracyjny – arbiter postępowania.....                            | 413  | 462 |
| 1. Właściwość sądu administracyjnego.....                                      | 413  | 462 |
| 2. Wyłączenie sądziego.....                                                    | 413  | 463 |
| 3. Skład sądu.....                                                             | 414  | 464 |
| III. Strony i inni uczestnicy postępowania przed sądami administracyjnymi..... | 415  | 465 |
| 1. Strony postępowania.....                                                    | 415  | 465 |
| 2. Uczestnicy postępowania.....                                                | 416  | 466 |
| 3. Zdolność sądowa i procesowa.....                                            | 417  | 467 |
| 4. Pełnomocnictwo.....                                                         | 419  | 468 |
| IV. Pisma w postępowaniu sądowym.....                                          | 420  | 469 |
| V. Wniosek o wszczęcie postępowania.....                                       | 421  | 470 |
| VI. Skarga do sądu administracyjnego.....                                      | 422  | 471 |
| 1. Legitymacja skargowa.....                                                   | 422  | 471 |
| 2. Wyczerpanie środków zaskarżenia.....                                        | 423  | 472 |
| 3. Terminy i tryb wniesienia skargi.....                                       | 425  | 473 |
| 4. Uiszczenie wpisu.....                                                       | 426  | 474 |
| 5. Inne wymogi formalne – forma i treść skargi jako pisma procesowego.....     | 426  | 475 |
| VII. Skutki prawne skargi.....                                                 | 427  | 476 |
| 1. Względna suspensywność skargi.....                                          | 427  | 476 |
| 2. Cofnięcie skargi.....                                                       | 428  | 477 |
| 3. Odrzucenie skargi, oddalenie lub uwzględnienie skargi.....                  | 428  | 478 |
| VIII. Doręczenia.....                                                          | 429  | 479 |
| IX. Terminy.....                                                               | 432  | 480 |
| 1. Uwagi ogólne.....                                                           | 432  | 480 |
| 2. Przywrócenie terminu.....                                                   | 432  | 481 |
| X. Posiedzenia sądowe.....                                                     | 433  | 482 |
| XI. Postępowanie mediacyjne.....                                               | 434  | 483 |
| XII. Postępowanie uproszczone.....                                             | 435  | 484 |
| XIII. Zawieszenie postępowania.....                                            | 436  | 485 |
| XIV. Umorzenie postępowania.....                                               | 438  | 486 |
| XV. Orzeczenia sądowe.....                                                     | 438  | 487 |
| 1. Wyroki.....                                                                 | 438  | 487 |

|                                                                              | Str.       | Nb.  |
|------------------------------------------------------------------------------|------------|------|
| 2. Postanowienia.....                                                        | 440        | 488  |
| 3. Zakaz <i>reformationis in peius</i> .....                                 | 441        | 489  |
| 4. Prawomocność orzeczeń .....                                               | 441        | 490  |
| 5. Sankcje za niewykonywanie orzeczeń sądowych .....                         | 442        | 491  |
| 5.1. Wymierzenie organowi grzywny.....                                       | 442        | 492  |
| 5.2. Wystąpienie prezesa sądu lub składu orzekającego .....                  | 443        | 493  |
| 5.3. Roszczenie o odszkodowanie.....                                         | 443        | 494  |
| XVI. Weryfikacja orzeczeń sądów administracyjnych .....                      | 444        | 495  |
| 1. Skarga kasacyjna .....                                                    | 444        | 496  |
| 2. Zażalenie .....                                                           | 447        | 497  |
| 3. Wznowienie postępowania.....                                              | 449        | 498  |
| 4. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia ..... | 451        | 498a |
| XVII. Wykonywanie orzeczeń sądowych .....                                    | 454        | 499  |
| XVIII. Postępowanie w razie zaginięcia lub zniszczenia akt .....             | 454        | 500  |
| XIX. Przepisy z zakresu postępowania w obrocie zagranicznym .....            | 455        | 501  |
| XX. Koszty postępowania .....                                                | 456        | 502  |
| 1. Zwrot kosztów postępowania między stronami .....                          | 456        | 502  |
| 2. Koszty sądowe.....                                                        | 457        | 503  |
| 2.1. Wpis .....                                                              | 458        | 504  |
| 2.2. Opłata kancelaryjna.....                                                | 458        | 505  |
| 2.3. Wydatki .....                                                           | 459        | 506  |
| 3. Zwolnienie od kosztów sądowych .....                                      | 459        | 507  |
| 3.1. Prawo pomocy .....                                                      | 460        | 508  |
| <b>Indeks rzeczowy .....</b>                                                 | <b>463</b> |      |